

REJESTR DOTYCZY:

BEREZOWSKI Zygmunt

s/c i

z d.

* 17 wrzes. 1891 w Potiówce

kraj: UKRAJINA

+ 1 czerw. 1979 w Londynie

kraj: UK.

pochowany: Gunnersbury Cemetery

nr grobu:

Nr rejestracyjny

480 / 79

Nota zamieszczona:

w tomie

części

Indeks

PUBLICYSTA

POLITYK /N.D./

Prawnik

Copyright: 1970

B.O. Jeżewski

Źródła i Bibliografia c.d.

znak rozpoznawczy

U w a g i:

ADRES: 136 Peters Ct., Porchester Rd., W2

T: 229 5569.

Nota:

Przypisy:

Źródła i bibliografia:

znak rozpoznawczy

* Rocznik Polonii tom II - nota biograficzna	122/II.157/
* Tydzien Polski 29.12.62 "Półwiecze Pracy i Walki"
Tadeusz Bielecki	47/29.XII.62/
111/II.243/
* Literatura Polska na Obczyźnie t. II.243
Bibliography of Books in Polish or relating to
Poland" v.II,poz. 186, v. III.poz.176.	149/II-186,III-176/
* Dziennik Polski 2.7.79 - notatka o śmierci	18/2.VII.79/
* Dziennik Polski 9.7.79 - nekrolog	18/9.VII.79/
* Dziennik Polski 10.7.79 - nekrolog /S.N./	18/10.VII.79/
* Dziennik Polski 27.7.79 - A.Darga /Polityk-Mysliciel
- Przywódca"	18/27.VII.79/

17/1 Polityk — Myśliciel — Przywódca

Antoni Dargas

To dzięki takim ludziom jak śp. Zygmunt Berezowski, ich ofiarnej pracy, przetrwał i żyje naród polski, pomimo straszliwych klęsk i ciosów, jakie nań spadały, pomimo świadomych długotrwałych usiłowań, by go od wewnątrz rozłożyć, duchowo спустoszyć i fizycznie zniszczyć.

Zygmunt Berezowski urodził się w Poticjówce na Ukrainie, 17 września 1891 r. Z domu rodzinnego wyniósł głębokie przywiązanie do przeszłości i tradycji ojczystej. Na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie u profesora I. Chrzanowskiego studiował historię literatury, po raz pierwszy związał się z życiem ideowo-politycznym, wstępując do tajnego Zetu. Potem w Kijowie wybiła się w narodowej organizacji akademickiej „Polonia“, zostaje przyjęty do tajnej Ligi Narodowej i wybrany sekretarzem Polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi, stanowiącego reprezentację całej ludności polskiej na Ukrainie. W czasie okresu rewolucyjnego przyjeżdża do Warszawy i wchodzi w skład delegacji tegoż Komitetu do Sejmu Ustawod.

W wyborach do Sejmu w 1922 r. został wybrany posłem z listy Związku Ludowo-Narodowego, a później z ramienia listy Stronnictwa Narodowego. W Sejmie zasiada do 1935 r., kiedy stronnictwa opozycyjne zbojkotowały wybory.

Po zamachu majowym Roman Dmowski powołał Obóz Wielkiej Polski, w którego Wydziale Wykonawczym Zygmunt Berezowski objął sprawy polityki zagranicznej. Stał się jednym z głównych publicystów naczelnego organu Stronnictwa Narodowego „Gazety Warszawskiej“, która po jej zamknięciu przez ówczesny rząd przemieniła się na „Warszawski Dziennik Narodowy“. Był także redaktorem miesięcznika „Polityka Narodowa“.

Gdy w 1935 roku z inicjatywy Dmowskiego zostały powołane nowe struktury władz naczelnych SN, Berezowski został sekretarzem Komitetu Głównego. Zyskał sobie powszechne uznanie dzięki swym politycznym sprawozdaniom przedkładanym Komitetowi co miesiąc. Był to okres, kiedy Z. Berezowski należał do najbliższych współpracowników Dmowskiego. Pozostał nim do końca.

Z wybuchem wojny w 1939 r. Berezowski znalazł się w gronie kilku działaczy, którzy przystąpili do odbudowy kierownictwa SN w Podziemiu. Był członkiem Kolegium, do którego wchodził: adw. Aleksander Dębski, prof. Roman Rybarski, prof. Witold Staniszkis. W charakterze przedstawiciela SN wchodził do Komitetu Porozumiewawczego Stronnictw Politycznych, a później do Rady Jedności Narodowej. Z ramienia tej ostatniej został delegowany jako wysłannik polityczny całego Podziemia do Londynu. Dowiózł go z terenu okupowanego Polski samolot aliancki. Odbył wówczas 25 kwietnia 1944 słynną rozmowę z Churchillem, w której jasno wyłożył punkt widzenia narodu polskiego w sprawach dotyczących interesów Polski.

Churchill przerwał Berezowskiemu oświadczać:

— Pomoc dla zabezpieczenia niepodległości — tak; dla integralności granic — nie. Nie obiecałem tego nigdy w przeszłości i nie obiecuję tego dzisiaj. Stoję na gruncie linii Curzona.

Berezowski wyjaśnił ogromne znaczenie Ziemi Wschodnich dla Polski z jej kulturalnymi centrami we Lwowie i Wilnie i stwierdził że naród polski nigdy nie przyjmie decyzji tak szkodliwej dla kraju; powiedział dosłownie: — Jeśli zaizoluje potrzeba, naród przeciwstawi się jej aktywnym oporem.

Na co Churchill poważnym, a nawet ponurym głosem odrzekł:

— Oczywiście, decyzyja oporu, jakiegokolwiek będą konsekwencje, jest przywilejem każdego narodu i nie można jej odmówić nawet najsłabszemu.

Tę historyczną rozmowę notują wszystkie zbiory dokumentów i wszystkie dzieła historii zajmujące się tym okresem.

W listopadzie 1944 r. Berezowski wszedł do antyjałtańskiego rządu pod przewodnictwem Tomasza Arciszewskiego i odegrał wybitną rolę w gronie kilku ministrów tego rządu, którzy wzięli na siebie formułowanie stanowiska polskiego. Z kolei należał do Rady Politycznej oraz Rady Jedności Narodowej, w której był przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych. Pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu Politycznego w Stronnictwie Narodowym do 1976 roku.

W polityce Zygmunt Berezowski był — można by powiedzieć — z powołania myślicielem, „maitre à penser“, jak to określają Francuzi. Ogromnie czytany, wykształcony, obdarzony niezwykłą pamięcią, znał historię lepiej

niż niejeden zawodowy historyk. Interesował się w równym stopniu literaturą piękną, znał ją wyczerpująco, nie wyłączając rosyjskiej. Miał zdolności artystyczne, o czym rzadko kto wiedział. Był to rzadki typ polityka jasno widzącego rozwijające się procesy w życiu narodowym i międzynarodowym.

Metodę myślenia wziął od wielkich twórców obozu narodowego: Romana Dmowskiego, Ludwika Popławskiego, Zygmunta Balickiego, ale także czerpał obficie z dorobku myślowego twórczości zachodnioeuropejskiej.

Pasjonowały go dokonujące się procesy społeczne, gospodarcze, cywilizacyjne, poddawał je analizie i w oparciu o nią wyciągał wnioski polityczne. Widział przede wszystkim falujący las w historycznym rozwoju, a nie poszczególne drzewa. Zupełnie nie obchodziły go personalia, tylko problemy.

Te same cechy charakteryzowały jego pisarstwo polityczne i przemówienia. Zawsze znakomita struktura, logiczny wywód, piękny język, potoczysta wymowa z akcentem z lekka kresowym, eleganckie gesty oratorskie — wszystko to sprawiało, że wywierał wpływ, kształcił, kazał myśleć. Byliśmy za to wdzięczni i podziwialiśmy go — my, bliscy współpracownicy w ruchu narodowym.

Zygmunt Berezowski był człowiekiem głęboko wierzącym. Wiara jego była prosta, ale jako człowiek myślący osadzał ją głęboko we własnych przemyśleniach filozoficznych i teologicznych w oparciu o Ewangelię oraz doktorów i świętych Kościoła.

Trudem całego swego życia, dorobkiem swej myśli i poświęceniem spraw osobistych dla wyższych celów dobra ogólnego Narodu zapisał się na trwałe na kartach historii Polski.

Ś. † P.

ZYGMUNT BEREZOWSKI

POLITYK, POSEŁ NA SEJM, MINISTER

ur. 17 września 1891 r. w Poticjówce na Ukrainie, działacz tajnych organizacji młodzieży w Kijowie, kończył prawo w Krakowie i w Kijowie, sekretarz Polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi (1917-1919), sekretarz delegacji tegoż Komitetu do Sejmu Ustawodawczego (1919-1922), członek zarządu Związku Ludowo-Narodowego, poseł na Sejm Rzeczypospolitej (1922-1932), od 1934 r. sekretarz Komitetu Głównego Stronnictwa Narodowego, czołowy publicysta „Gazety Warszawskiej”, redaktor czasopisma „Polityka Narodowa”, przedstawiciel S.N. w naczelnych władzach politycznych Polski Podziemnej i w podziemnej Radzie Jedności Narodowej, alianckim samolotem z okupowanej Polski przywieziony do Londynu w 1944, minister rządu antyjałtańskiego w Londynie (1944-1949), wiceprzewodniczący prezydium Rady Politycznej (1949-1954), członek Rady Jedności Narodowej (1954-1972), przewodniczący prezydium Komitetu Politycznego S.N. (1945-1976), zmarł w Londynie 1 lipca 1979.

Msza św. zostanie odprawiona w kościele św. Andrzeja Boboli we środę 11 lipca o godzinie 2, po czym pogrzeb na cmentarzu Gunnersbury.

Żegnamy wielkiego patriotę, wybitnego polityka, czołowego przywódcę i kochanego seniora ruchu narodowego.

STRONNICTWO NARODOWE

Zamiast kwiatów prosba o datki na Fundusz Prasowy „Myśli Polskiej”.

2727303150W

Zmarł

Zygmunt Berezowski

Wczoraj zmarł w Londynie Zygmunt Berezowski, 88 lat, ostatni z żyjących ministrów rządu antyjałtańskiego, utworzonego w listopadzie 1944 pod przewodnictwem Tomasza Arciszewskiego. Był wybitnym politykiem Stronnictwa Narodowego, wielokrotnie posłem na Sejm, publicystą „Gazety Warszawskiej”.

Ś. † P.

ZYGMUNT BEREZOWSKI

od najmłodszych lat czynny w pracy narodowej, po studiach prawniczych w Krakowie i w Kijowie, wybrany posłem na Sejm Rzeczypospolitej, z ramienia Związku Ludowo-Narodowego, później Stronnictwa Narodowego, publicysta i pisarz polityczny, jeden z przywódców politycznych Polski podziemnej, minister w rządzie antyjałtańskim na emigracji, ur. 17 września 1891 w Potiejówce na Ukrainie, zmarł w Londynie 1 lipca 1979.

Msza św. żałobna odprawiona zostanie we środę 11 lipca o godz. 2, po czym pogrzeb na cmentarz Gunnesbury.

Zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

BRATOWA I RODZINA W KRAJU
PRZYJACIELE W LONDYNIE

Transport na cmentarz zapewniony.

2729

Przeznaczone tylko dla adresata
To be filled only by the addressee

Messrs TAURUS /Publishers & Distributors/ Ltd.,
Editorial Office: 95, Black Lion Lane, London W.6.

Dane biograficzne do umieszczenia w ROCZNIKU POLONII na rok 1950 :

NAZWISKO *Bereżowski* ROK URODZENIA *1891*

PEJNE IMIĘ /ona/ *Zygmunt* ZAWÓD *publicysta*

TYTUŁY NAUKOWE wzg. WYKSZTAŁCENIE /Uczelnia/ *prawnik*

.

WAŻNIEJSZE STANOWISKA ZAJMOWANE W ŻYCIU POLITYCZNYM, PUBLICZNYM, SPOŁECZNYM,
GOSPODARCZYM itp /z podaniem dat - lata/

.. Półna legn. od 1922 - 1935 .. Czyn. korupcy zagranicznej

.. Lipiec D. 1925 - 1935 .. Redaktor prasy, party, Wamawskiej i Wamawskiej

ODZNACZENIA: *Ministerstwo Wewnętrznych Spraw 1929 - 1935*

polские *na najwyższe posiadany* *Sekretar Komitetu głównego Lot D. 1935*

obce

OBCY ADRES *London, Poles's Court, Parkside Road, W. 2*

Równocześnie wpłacam jako przedpłatę za egzemplarz specjalny ROCZNIKA
POLONII na rok 1950

sh 25/- /w U.S.A. \$ 5.00/

Rec 241/R

który otrzymam po jego ukazaniu się bez żadnych dopłat za opakowanie i przesyłkę.

Zgadzam się na zamieszczenie mego nazwiska i stanowiska w wykazie cudzoziem-
skich i polskich subskrybentów wydania specjalnego ROCZNIKA POLONII 1950.

Data
p o d p i s

U W A G A:

Wydawca "TAURUS /Publishers & Distributors/Ltd" zastrzega sobie prawo wpro-
wadzenia odpowiednich skrótów w nadesłanej biografii, której całość nie może
przekraczać 35 słów. Biografia zamieszczona zostanie tylko w razie nadesłania
przedpłaty za egzemplarz specjalny ROCZNIKA POLONII 1950.

10 OCT 1949